

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНОЇ АВТОМАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ВУГІЛЬНИХ ШАХТ

Стаття присвячена вивченню актуальних питань щодо економічної ефективності впровадження інформаційних технологій для вугільних шахт. В результаті, аргументовано доведено, вигідність впровадження комплексної автоматизації управління витратами на вуглевидобувних підприємствах.

Ключові слова: економічна ефективність, інформаційні технології, вугільні шахти, управління витратами, комплексна автоматизація.

Автоматизувати облік витрат на підприємстві вугільної промисловості і його вугільних шахтах - це важка задача, але її можна досягти завдяки упорній праці керівництва, бухгалтерів та спеціалістів, які надають такі послуги. Крім того, керівництво вугільної шахти цікавить не тільки удосконалення організації документообороту з управлінського обліку витрат, а і такий важливий аспект, як економічна ефективність, що буде отримана в результаті впровадження інформаційних технологій. Для забезпечення комплексної автоматизації управління необхідні реальні інвестиції.

Питаннями впровадження інформаційних технологій на підприємствах займаються наступні вчені-економісти: Н.І. Бузак, А.В. Дмитренко, С.Л. Івахненко, М.В. Косминко, А.В. Шайкан. Серед розглянутих робіт науковців треба приділити увагу дослідженню Н.І. Бузак, яка запропонувала методику контролю ефективності ІТ-проектів, що передбачає оцінку ефективності проекту за методом чистих дисконтованих потоків і оцінку його реальних опціонів. З урахуванням особливостей підприємств галузі торгівлі уточнено методику оцінки вигод від впровадження інформаційних технологій [1, с. 5].

Крім того, на 100% з особисто досліджених вугільних шахтах Донецької і Луганської областей виявлено неповну автоматизацію обліку [2, с. 88]. В результаті проведеного дослідження у розрізі теоретичного і практичного аспектів, треба наголосити на тому, що питання впровадження комплексної автоматизації управлінського

обліку витрат на вуглевидобувних підприємствах має недостатнє підґрунтя та залишається актуальним на сьогодні.

Метою статті є визначення економічної ефективності впровадження інформаційних технологій для вугільної шахти.

У попередньому дослідженні розроблено таблично-текстові графіки документообороту з фінансового і управлінського обліку витрат при умовах повної та неповної автоматизації обліку. Для виявлення найбільш оптимального і ефективного маршруту документообороту розраховано показники ефективності капіталовкладень на впровадження інформаційних технологій для бухгалтерії вугільної шахти (за п'ять років).

Капіталовкладення після впровадження інформаційних технологій для бухгалтерської служби вугільної шахти містять наступні витрати за дилерською знижкою: витрати на придбання персональних комп'ютерів (монітори, системні блоки, клавіатури, мишки, блоки безперебійного живлення); витрати на доставку даної техніки (при умовах, якщо шахта знаходиться за межами місця покупки); придбання організаційної техніки, а також витрати на її експлуатацію; витрати на отримання програмного продукту, його обслуговування; установка операційної системи ІДніпШ, що заснована на ядрі Біпих (при умові підтримки програмного продукту); підвищення кваліфікації облікового персоналу щодо роботи з програмним продуктом; встановлення локальної мережі Інтернет.

Поточні витрати, як до впровадження інформаційних технологій, так і після їх впровадження, містять наступні витрати: чисельність облікового персоналу, його заробітна плата; витрати на зв'язок; витрати на утримання персональних комп'ютерів і організаційної техніки; амортизація; модернізація ПК, а також можливі штрафи при використанні неліцензійної операційної системи \Windows. Це важливий показник, оскільки на більшості з особисто досліджених вугільних шахтах Донецької і Луганської областей використовуються «піратські» версії \Windows. Це недопустима помилка і неграмотність з боку робітників автоматизованої служби управління технологічним процесом (далі АСУТП), так як за дане порушення згідно із чинним законодавством встановлюється штраф, а в деяких випадках - кримінальна відповідальність.

Вважаємо раціональним, замість понесення значних витрат на отримання ліцензійної операційної системи Windows, установити операційну систему Ubuntu на ядрі Linux, що завжди буде розповсюджуватися безкоштовно, включаючи корпоративні версії і оновлення безпеки. Дана базова версія операційної системи містить простоту, зручність і функціональність. Це безкоштовна ліцензійна версія, що може бути

завантажена з Інтернету і встановлена працівниками АСУТП. При необхідності можна скористатися послугами спеціалістів для даної операції. Крім того, на сьогодні, ця програма в Росії використовується на міжнародному рівні. Вона зручна у використанні і містить всі ті функції, що є у Windows, а також не потребує перекваліфікації працівників.

Згідно з отриманим результатом приведені витрати після впровадження інформаційних технологій менше приведених витрат до їх впровадження, що доводить вигідність проекту автоматизації обліку витрат вугільних шахт, але це автоматизація робочих місць тільки облікового персоналу однієї шахти.

Крім того, процес впровадження комплексної автоматизації управління витратами (кожного центру відповідальності) на підприємстві вугільної промисловості та вугільних шахтах, що йому підпорядковуються, коштуватиме набагато дорожче. Адже для втілення проекту такого масштабу, як облік витрат за центрами відповідальності вуглевидобувних підприємств, необхідне проведення повного комплексу консалтингових робіт та впровадження сучасних інформаційних технологій. Як бачимо, вартість такого проекту може сягати значної суми та досягати сотень тисяч доларів США [3, с. 93-96]. Це потребує серйозної аргументації для керівництва і відповіді на головне питання - «Яким буде економічний ефект при впровадженні комплексної автоматизації управління витратами?».

Відповідь на це запитання спробуємо знайти за допомогою цілей впровадження даного проекту: нове ведення управлінського обліку витрат за центрами відповідальності і місцями їх виникнення; правильне включення витрат при формуванні собівартості готової вугільної продукції (у т.ч. витрат на природоохоронну діяльність); упорядкування первинної документації з управлінського обліку витрат; автоматичне заповнення зведеної документації з управлінського обліку витрат; прискорення обробки документації; зменшення дублювання інформації; своєчасне надання інформації управлінського характеру для ведення первинної та зведеної управлінської документації; автоматичне заповнення внутрішньої звітності за будь-який період (за запитом керівництва); сформування повної інформаційної бази для проведення всебічного управлінського аналізу; швидкість передачі управлінської документації до підприємства вугільної промисловості; якісне і своєчасне прийняття управлінського рішення; зміцнення контрольних функцій. Справедливо підкреслити, що впровадження комплексної автоматизації управління витратами повинне принести зниження вартості процесу управління та покращити його якість.

При умовах досягнення оптимальної структури управління можливо досягти зниження собівартості вугільної продукції та мінімізувати збитки. Отже, якщо удосконалена організація документообороту з управлінського обліку витрат при умовах повної автоматизації дозволяє вирішувати підприємству стратегічні задачі, то витрати на її впровадження є цілком обґрунтованими.

Таким чином, як направлення вирішення окресленого питання, аргументовано доведено, економічну ефективність впровадження комплексної автоматизації управління витратами на вуглевидобувних підприємствах.

Перспективами подальших розвідок досліджуваної тематики є розробка комплексної автоматизації управління витратами вугільних шахт.

Список використаних джерел

1. Бузак Н.І. Облік і контроль затрат на впровадження сучасних інформаційних технологій: авто- реф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)»/ Н.І. Бузак. - Київ, 2009. - 20, [5] с.
2. Корнеєва Т.І. Використання інформаційних технологій в обліку витрат на підприємствах вугільної промисловості/ Т.І. Корнеєва// Маркетинг у третьому тисячолітті: зб. тез. доп. III Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (19 травня 2010 р.). - Донецьк, 2010. - ч. II. - 299с., С. 88-90
3. Шайкан А.В. Облік та аналіз витрат і доходів за центрами відповідальності: дис. ... кандидата економ, наук: 08.06.04/ Шайкан Андрій Валерійович. - К., 2002. - 176 с., С. 93-96

***Annotation.** The article is devoted the study of actual questions in relation to economic efficiency of introduction of information technologies for coal mines. As a result, it is argued proved, advantage of introduction of complex automation of management expenditures on enterprises of coal industry.*

***Key words:** economic efficiency, information technologies, coal mines, management of expenditures, complex automation.*